

det kan ikke indenfor Værkets eget Omraade bringes til at blive Forarbejdningsgjenstand, man kan ikke sende smaa Stykker Kobber, som have en uformelig Stikkelse, til Udsalgssteder, det gaaer ikke an; paa Stedet derimod kan det bruges. Vil man nu sige, at det jo nu allerede er Brug, at man ved Kobberværkerne kan bestille Bunde af den og den Størrelse o. s. v. o. s. v., der blive tilklippede og affendte, og at derved allerede spares, saa siger jeg: Men hvad gaaer der saa for sig, som alligevel fordyrer disse Artikler? Enhver rundt omkring i Landet, der handler med disse Artikler, maa være forsynet med de forskjellige Gjenstande, der til forskjellige uforudsæete Tider kunne begjæres; der skal paa ethvert Sted være et vist Dplag, dette Dplag repræsenterer en Værdi, og denne Værdi repræsenterer, naar der er Spørgsmaal om en saa dyr Gjenstand som Kobber, en spildt Rente, der gaaer af i Kobberomsætningen. Hvis de ærede Medlemmer vide, hvor stor Capital der omtrent kan staae i en saadan Kobberhandel, der skal drives i et vist Omfang, ville de derved kunne gjøre sig en Forestilling om, hvor stor Renten kan blive af saadanne spildte, henstaaende eller for Tiden ubrugte Gjenstande; der gaaer overordentlig let 150,000 Rbd. ind i en saadan Bedrift, naar jeg medregner det, der staaer paa Lager, det, der er opkjøbt af raat og gammelt Kobber til Smeltning, det, der er under Forarbejdning, og det, der maa være bortcrediteret. Det er ikke smaa Summer, hvorom der her handles, og man skal derfor være meget varsom.

Jeg har nu henledet Opmærksomheden paa den Retning, hvori Kobbersørerens Forslag er beskæftiget, nemlig Forslen af Kobber og i Forbindelse dermed Forarbejdning af Kobbergjenstande i Nærheden af Kobberværkerne, hvilket jo ere vigtige Formaal for den hele Bedrift, og skal derefter gjøre opmærksom paa, at Kobbersørerne, saaledes som de udføre deres Haandtering, nu ikke alene forsyne Landet med Kobberfager, men ogsaa med Leer, Skjærefnive og flere af de andre Gjenstande, der ere allernødvendigst for Landbrugerne. Man siger: ja, men disse Gjenstande kunne de faae i enhver Kjøbstad, og en saadan vil ikke være saa langt

borte, men jeg vil nævne, at der er store Stræmninger i Jylland, hvor det at søge Kjøbstaden eller endog kun Handelspladsen er meget vidt løstigt. Jeg vil endnu tilføje, at det at have en Mand for sig, som man veed, man oftere træffer paa, hvis Stempel staaer paa den Gjenstand, man kjøber, ikke er en ringe Ting, thi deri ligger en Ansvarlighed, som ikke kan komme frem paa anden Maade. Har en saadan Mand flette Artikler, saa vil han snart høre op at kunne afsætte dem, har han derimod gode Artikler, saa veed man, at han vil komme igjen, og man vil da kjøbe af ham, og har han mod Sædvane leveret en maadelig Artikel, saa maa han for at kunne fortsætte sin Handel og for at beholde sit gode Navn og Rygte ombytte den, han maa finde sig i Indrømmelser til dem, han handler med. — Naar man saaledes overveier den hele Sag, troer jeg, man vil finde, at det er en for Landet erhvervet Ret, som man ikke bør opgive, at der kan huseres i disse Artikler, at saadanne Kobbergjenstande, samt Leer, Skjærefnive og deslige kunne kjøres fra Landsby til Landsby, saa at Enhver især kan faae dem ved sin egen Dør; men ved Siden deraf vil jeg indrømme, at den Retning, vi i det Hele have søgt at paastrænge Handel, Omsetning, Fabrik- og Haandværksvæsen, maa føre os til at ønske, at der ogsaa for Kobbersmedene gives den samme Frihed, som Kobberværkerne have til at føre deres Artikler omkring paa de samme Steder, hvor Kobberværkerne nu kunne lade deres føre. Alt, hvad der gaaer videre i denne Sag, maa jeg for min Part fraraade, og jeg maa derfor fraraade at stemme for det foreliggende Andragende; jeg mener, vi bør vente, indtil der kommer et Andragende frem, som har en saadan Form, at vi kunne anbefale det til Regjeringen.

J. A. Hansen: Jeg skal gjøre opmærksom paa, at den sidste ærede Taler ikke behøver at stemme mod nærværende Forslags Overgang til 2den Behandling, fordi det foreligger i en mindre heldig Form, thi hvad tidligere er skeet ved det Slags Sager, vil jo ogsaa kunne skee, og vil vel ogsaa virkelig skee ved nærværende, nemlig at der til 2den